

SECTION III. GESTION, ADMINISTRATION PUBLIQUE ET ADMINISTRATION

DOI 10.36074/logos-01.10.2021.v1.08

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ: МОЖЛИВІ АЛГОРИТМИ ЗМІН

Юкало Марія Василівна

здобувач PhD програми Інституту державного управління
Національний Університет «Львівська політехніка»

УКРАЇНА

Державна політика України в галузі охорони здоров'я – це комплекс прийнятих загальнодержавних рішень чи взятих зобов'язань щодо збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я та соціального благополуччя населення держави як найважливішої складової її національного багатства шляхом реалізації сукупності політичних, організаційних, економічних, правових, соціальних, культурних, наукових та медичних заходів з метою збереження генофонду української нації, її гуманітарного потенціалу та врахуванням вимог нинішнього і майбутніх поколінь, в інтересах як конкретної людини (особистості), так і суспільства в цілому (Білінська, Радиш & др., 2013).

Для розробки та запровадження ефективної державної політики реформування галузі охорони здоров'я науковці вважають, що система має пройти три наступні стадії: прийняття політичних і управлінських рішень, їх реалізація та оцінка результатів реформ (Князевич, Радиш, & Васюк, 2015). В контексті реформування державної політики у галузі охорони здоров'я постає питання трансформацій у державному регулюванні надання медичних послуг.

В контексті гострого дефіциту ресурсів (державних та муніципальних) та розвитку ринкових відносин все гостріше постає питання надання платних медичних послуг населенню. Нині в Україні визначено декілька магістральних напрямів реформування сфери охорони здоров'я, а саме: підвищення заробітної плати медичним працівникам, розвиток цифрових трансформацій в охороні здоров'я, медичні кадри, освіта і наука, діяльність психіатричної та туберкульозної служб (Кабінет Міністрів України, 2020). Надання медичних послуг відбувається в кожному з вказаних напрямів. Державне регулювання у сфері надання платних медичних послуг нині в Україні ще знаходиться у стані свого формування. На сьогодні базовим документом є Перелік платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах (Верховна Рада України, 2021). Але цей документ є досить широким за своїми формулюваннями та не враховує визначених МОЗ та НСЗУ всіх аспектів магістральних напрямів, отже потребує уточнення в контексті останніх трансформацій. Наприклад у Програмі медичних гарантій 2020 року визначено п'ять пріоритетних медичних послуг, які перебувають у фокусі особливої уваги:

- лікування гострого мозкового інсульту;
- лікування гострого інфаркту міокарда;
- допомога при пологах;
- допомога у складних неонатальних випадках;
- інструментальні обстеження для ранньої діагностики онкологічних захворювань (Кабінет Міністрів України, 2020).

На 2021 рік були закладені такі пріоритетні напрями:

- медична допомога пацієнтам з COVID-19;
- на лікування онкологічних захворювань;
- медична допомога вагітним, роділлям, породіллям та новонародженим;

лікування пріоритетних серцево-судинних захворювань, зокрема інфаркти та інсульти;

- лікування пацієнтів із нирковою недостатністю в амбулаторних умовах (Національна служба здоров'я України, 2021).

Я бачимо, деякі пріоритетні напрями повторюються, а деякі ні. Питання стоїть в тому, чи достатньо року для налагодження системи надання медичних послуг за певним напрямом на всіх рівнях медичної допомоги. Алгоритм зміни державної політики регулювання надання платних медичних послуг, у порівнянні із запропонованим експертами В. Князевичем, Я.Радишом та Н. Васюк (Князевич, Радиш, & Васюк, 2015), на нашу думку, має бути доповнений ще однією компонентою-стадією, а саме: визначення соціальної потреби/найзапитаніших видів медичних послуг, прийняття політичних і управлінських рішень, їх реалізація та оцінка результатів реформ. Має бути застосований індикативний підхід, в залежності від показників-індикаторів визначатиметься пріоритетний напрям розвитку.

Список використаних джерел:

- [1] Білинська М., Радиш Я. & др. (2013). *Державна політика у сфері охорони здоров'я*. К.: НАДУ
- [2] Верховна Рада України (2021). *Перелік платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах; Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1138 зі змінами (2019)*. Доступ за URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF#Text>
- [3] Кабінет Міністрів України (2020). *Урядовий портал Медична реформа (2020)*. Доступ за URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>
- [4] Князевич В., Радиш Я. & Васюк Н. (2015) Державна політика України в галузі охорони здоров'я як організаційно-нормативна система владних дій та управлінських рішень. *Інвестиції: практика та досвід № 7/2015*. Доступ за URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2015/23.pdf
- [5] Національна служба здоров'я України (2021). *Порядок реалізації Програми медичних гарантій у 2021 році (2021)*. Доступ за URL: <https://nszu.gov.ua/vimogi-pmg-2021/daily-news/poryadok-realizaciyi-programi-medichnih-garantij-u-2021-roci-75>